

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 21:17
Diariernr: 21/00544
Handläggare: Jonathan Fransson m.fl.
Ämnesord: Arbetsgivarfrågor; Arbetsmarknad; Digitalisering; Ekonomi; Kultur och fritid; Miljö; Samhällsplanering; Sjukskrivning och rehabilitering; Skola; Social omsorg; Trafik och infrastruktur; Äldreomsorg
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2021-04-16
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Rubrik: Vårpropositionen
Ersätter:
Bilagor:

Sammanfattning

Den 15 april presenterade regeringen 2021 års ekonomiska vårproposition (2020/21:100) och vårändringsbudget för 2021 (2020/201:99). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2021–2023. Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) *egna kommentarer skrivs i kursiv stil.*

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 21:17

Ekonomi: Ekonomi och styrning
Jonathan Fransson m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

2021 års ekonomiska vårproposition samt vårändringsbudgeten för 2021

Den 15 april presenterade regeringen 2021 års ekonomiska vårproposition (2020/21:100) och vårändringsbudget för 2021 (2020/201:99). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2021–2023. Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) *egna kommentarer skrivs i kursiv stil.*

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2021–2023. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Nedan sammanfattas några av satsningarna i vårändringsbudgeten:

- 350 miljoner extra till skolan under 2021.
- Matchningstjänster med mera utökas med 448 miljoner kronor 2021.
- 1,1 miljarder extra under 2021 till vuxenutbildning.
- 180 miljoner kronor till kommunala sommarjobb riktat till unga med socioekonomisk svag bakgrund år 2021.

Innehållsförteckning

Ekonomi	3
Prognoser och kalkyler i vårbudgeten	3
Regeringens skatteunderlagsprognos	5
Lägre arbetsgivaravgift för unga under sommaren 2021	6
Skola	7
Barn och utbildning	7
Vuxenutbildning	7
Folkhögskola	8
Vård och omsorg	9
Kvinnofrid	9
Ekonomiskt bistånd	9
Funktionshinder	10
Infrastruktur och trafik	10
Nationellt biljettsystem	10
Järnvägar	11
Regionala flygplatser	11
Transportförbindelser i det Transeuropeiska nätverket	11
Kollektivtrafik	12
Miljö	12
Arbetsgivarfrågor	13
Lönebildning	13
Arbetsmarknad och arbetsliv	13
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	14
Yrkesutbildning	15

Ekonomi

Prognoser och kalkyler i vårbudgeten

Här följer en sammanfattning av den samhällsekonomiska utveckling som vårbudgeten baseras på (se kapitel 3 i Vårpropositionen). Beräkningsperioden sträcker sig mellan 2021 och 2024.

Sammanfattande punkter

- Fortsatt stark återhämtning i Sverige i år, för såväl BNP som antalet arbetade timmar. Också 2022 spås tillväxten bli ”över trend” för BNP och timmar.
- Andelen arbetslösa antas gå ned tämligen snabbt: mot slutet av 2022 antas arbetslösheten närma sig 7 procent – ungefär den nivå som rådde före pandemin slog till (6,8 procent 2019).
- Att lågkonjunkturen avtar snabbt, tack vare den höga tillväxt som förutspås, illustreras av att det negativa BNP-gapet (som uppstod 2020) stadigt går ned. I regeringens kalkyl är gapet noll 2023. Faktisk BNP antas då sammanfalla med potentiell BNP. Detta tillstånd beskriver ett balanserat konjunkturläge.
- Det finansiella sparandet i offentlig sektor blir kraftigt negativt 2020 och 2021, med anledning av både den svaga konjunkturen och de omfattande krisåtgärder som vidtagits.
- Ökningstakten för KPIF beräknas ligga under målet om 2 procent under flera år. Löneökningstakten antas från 2021 och framåt ligga nära 2,5 procent. Både konsumentpris- och löneökningstakten spås i år bli något högre än omkringliggande år (2020, 2022).
- Prognososäkerheten beskrivs som ”fortsatt förhöjd”, framförallt kopplat till pandemin.

Jämförelse med prognosen i budgetpropositionen för 2021

Att bortfallet i produktion, sysselsättning och inkomster 2020, det första pandemiåret, blev mindre än förväntat står nu klart. Ett mindre fall i BNP förra året, har också medfört en långsammare återhämtning i år. Så ser det ut generellt i makroprognoser, liksom i den som regeringen presenterar i sin vårproposition.

Underskottet i offentligt sparande blev förra året, med anledning av ”underskattningen av konjunkturen 2020”, också mindre. Uppgången i den offentliga sektorns skuld blev inte fullt lika stor som tidigare beräknat.

Regeringens kalkyler visar på att den konsoliderade bruttoskulden kulminerar på knappa 40 procent av BNP 2020–2021, för att sedan sjunka snabbt. Denna konsolidering följer dels av den antagna konjunkturförbättringen,

dels av en avveckling av krisåtgärderna. Därtill sker en betydande skuldminskning, med anledning av att Riksbanken övergår till en egenfinansierad valuta-reserv. Den tidigare finansieringen, genom Riksgäldskontoret, avvecklas 2021–2023, och detta sänker skuldkvoten med omkring 3 procentenheter (denna omläggning förklarar varför skulden inte stiger 2021, trots ett stort sparandeunderskott). Utöver dessa saker spelar regeringens beräkningsprinciper också in när det gäller kalkylen för de offentliga finanserna. Sparandet stärks lite grand varje år ”per automatik” då kalkylerna antar ”oförändrad politik”: detta innebär att de offentliga utgifterna ”beräkningstekniskt” ökar långsammare än inkomsterna.

Tabell 1. Nyckeltal för regeringens prognos

Procentuell förändring om inte annat anges; prognoser från BP 2021 i parentes (september 2020)

	2020	2021	2022	2023	2024
BNP ¹	-3,1 (-4,9)	3,1 (4,0)	3,8 (3,8)	2,1 (2,9)	1,6
Arbetade timmar ¹	-3,8 (-4,3)	3,0 (3,0)	2,4 (1,8)	1,1 (1,6)	0,5
Arbetslöshet ²	8,3 (9,0)	8,7 (9,5)	7,9 (8,1)	7,0 (7,1)	7,0
BNP-gap ³	-3,9 (-5,9)	-2,6 (-3,8)	-0,5 (-1,8)	0,0 (-0,6)	0,0
Timlöner ⁴	2,0 (1,8)	2,5 (2,2)	2,3 (2,5)	2,5 (2,8)	2,7
KPIF, årsgenomsnitt	0,5 (0,3)	1,5 (1,2)	1,3 (1,4)	1,7 (1,7)	2,0
Prisbasbelopp, tusen kronor	47,3 (47,3)	47,6 (47,6)	48,1 (48,0)	48,6 (48,5)	49,2
Finansiellt sparande i off. sektor ⁵	-3,1 (-5,5)	-4,5 (-3,5)	-1,0 (-1,6)	0,5 (0,3)	1,0
Strukturellt sparande i off. sektor ⁶	-1,3 (-2,6)	-2,7 (-1,0)	-0,3 (-0,3)	0,6 (0,8)	1,1
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	39,9 (42,6)	39,9 (42,3)	37,0 (41,4)	33,7 (39,5)	31,4

¹Kalenderkorrigerat. ²Procent av arbetskraften. ³Procent av potentiell BNP, fast pris.

⁴Konjunkturlönestatistiken. ⁵Procentandel av BNP, löpande pris. Skuldkvoten sjunker 2021 med anledning av att

⁶Procentandel av potentiell BNP, löpande pris.

Källa: 2021 års ekonomiska vårproposition.

Den beloppssumma för åtgärder som kommunicerats av regeringen i samband med vårpropositionen (45 miljarder kronor) motsvarar nästan 1 procent av BNP. Detta leder till en betydande ökning av sparandeunderskottet i offentlig sektor i år (som nu antas bli en hel procentenhet större som andel av BNP). Denna revidering följer alltså av tillkommande aviseringar om förlängda eller nya åtgärder. Praxis för budgetberäkningarna är att tilldelade medel förbrukas fullt ut, exempelvis att ansökningar och beviljanden når upp till budgeterade/aviserade beloppstotaler. I praktiken kan detta antagande ibland utgöra en överskattning. Obeaktat detta ligger nu försvagningen av offentligt sparande 2021 enligt vårbudgeten i statlig sektor.

År 2022 antas det offentliga sparandet stärkas rejält, i princip i rekordfart (motsvarande en förstärkning om hela 3,5 procentenheter som andel av

BNP jämfört med 2021). Endast i mindre grad följer denna antagna utveckling av starkare konjunktur; en mycket stark förstärkning av det strukturella sparandet syns samtidigt (motsvarande en förstärkning av 2,4 procentenheter som andel av potentiell BNP). Denna förändring illustrerar således den åtstramning som avvecklandet av en rad av krisåtgärder skulle innebära. En så stor finanspolitisk åtstramning har inte skådats sedan den svenska 1990-talskrisen. Men å andra sidan har pandemiåtgärderna varit oöverträffat stora. En ”avveckling” av stödåtgärder i denna takt, från ett år till ett annat, bör ses som en ”kalkyl”, snarare än en prognos.

Jämförelse med SKR:s senaste beräkningar

På flera områden ligger regeringens bedömningar tämligen nära SKR:s senaste beräkningar, inte minst på kort sikt. Nedan kommenteras några skillnader, med utgångspunkt i de kalkyler som gjordes vid SKR:s senaste skatteunderlagsprognos (den 18 februari).

BNP-uppgången 2021–2022 antar regeringen blir något starkare. En större skillnad syns dock när det gäller antalet arbetade timmar: där räknar regeringen med en betydligt större uppgång (mer än 1,5 procentenheter).

Som en följd av ovan räknar regeringen med en starkare återhämtning vad gäller antalet sysselsatta 2021–2022, samt att andelen arbetslösa därmed sjunker snabbare än SKR:s bedömning 2021–2022. [Prognosjämförelser av en del arbetsmarknadsvariabler försvåras i nuläget med anledning av en omläggning av AKU-statistiken; regeringen har i sina kalkyler ej beaktat dessa förändringar, utan redovisar enligt ”gamla AKU”.]

Sammanfattningsvis: Jämfört med SKR antar regeringen att lågkonjunkturen blir mindre djup och att den går över kvickare. Återhämtningen av underskottet i den offentliga sektorns sparande är starkare i regeringens prognos (än i SKR:s analyser), vilket delvis följer av prognoskillnaderna för den ekonomiska utvecklingen, delvis av metodskillnader (se ovan).

Frågor om ekonomi kan ställas till Anders Brunstedt tfn 08-452 78 19, Bo Legerius tfn 08-452 77 34 och Anna Kleen tfn 08-452 77 62, avdelningen för ekonomi och styrning.

Regeringens skatteunderlagsprognos

Regeringens skatteunderlagsprognos visar mindre ökning för perioden 2020–2024 än den prognos SKR publicerade i februari. Skillnaderna i ökningstakt är relativt begränsade alla år utom för utvecklingen år 2022, då ökningstakten är 0,5 procentenheter lägre i regeringens prognos än i SKR:s. Löneinkomsterna, som utgör huvuddelen av de beskattningsbara inkomsterna visar samma utveckling i båda prognoserna.

Tabell 2. Aktuella skatteunderlagsprognoser från regeringen, Ekonomistyrningsverket (ESV) och SKR

Procentuell förändring

	2020	2021	2022	2023	2024
Regeringen apr	2,0	3,2	3,6	3,4	3,0
ESV mar	1,6	1,9	4,1	3,6	3,2
SKR feb	2,2	3,0	4,1	3,5	3,2
Regeringen apr ack	2,0	5,3	9,1	12,8	16,1
ESV mar ack	1,6	3,5	7,7	11,5	15,2
SKR feb ack	2,2	5,2	9,6	13,4	17,1

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, Sveriges Kommuner och Regioner.

Vi saknar underlag för övriga delar av skatteunderlaget och det är sparsamt med kommentarer om skatteunderlaget i propositionen. Där framgår att det kommunala skatteunderlaget främst består av löner och pensioner, att det har ökat starkt under flera år men 2020 var utvecklingen betydligt svagare till följd av en svag tillväxt av lönesumman. Åren framöver återhämtar sig tillväxttakten, vilket framför allt drivs av arbetade timmar som går från att bidra negativt till tillväxten 2020 till att bidra positivt från och med i år.

Frågor om skatteunderlaget kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Lägre arbetsgivaravgift för unga under sommaren 2021

I vårpropositionen aviseras en ytterligare sänkning av arbetsgivaravgifterna för unga, födda 1998–2002.

Under sommarmånaderna (1 juni–31 augusti) år 2021 ska endast den allmänna pensionsavgiften på 10,21 procent betalas av de lagstadgade arbetsgivaravgifterna. Detta förslag kommer tas i kommande ändringsbudget.

Regeringen uppskattar att det innebär en ”nettokostnad ” på cirka 1,5 miljarder kronor för staten. Uppskattningsvis kan det innebära lägre inbetalningar med cirka 180–230 miljoner kronor för kommunsektorn.

Frågor om arbetsgivaravgiften kan ställas till Siv Stjernborg tfn 08-452 77 51, avdelningen för ekonomi och styrning.

Skola

Barn och utbildning

För att ge huvudmännen ökade möjligheter att erbjuda barn och elever den utbildning de inte har kunnat tillgodogöra sig under pandemin och genomföra andra stödinsatser tillför regeringen skolväsendet ytterligare 250 miljoner kronor. Medlen kommer att fördelas på samma sätt som den så kallade Skolmiljarden och får exempelvis användas för att skapa förutsättningar för ökad undervisningstid för att så långt som möjligt undvika att barn och elevers kunskapsutveckling påverkas negativt, för att skapa en bättre arbetsmiljö för elever och lärare och för att smittsäkra verksamheterna.

Dessutom föreslår regeringen 100 miljoner kronor ytterligare för att finansiera möjligheter till stöd, bland annat i form av förstärkt frivillig undervisning under skollov för elever i grundskolan och gymnasieskolan. En väl utbyggd lovskola ger större möjligheter att erbjuda elever den utbildning de inte har kunnat tillgodogöra sig under pandemin. Deltagande i lovskola kan kombineras med sommarjobb som anordnas av kommuner.

För att minska antalet riktade statsbidrag på utbildningsområdet anser regeringen att statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan och statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet till kommuner som tillämpar maxtaxa bör föras samman till ett sammanhållet bidrag riktat mot förskolan.

SKR ser positivt på det ökade anslaget som syftar till att motverka effekterna av covid-19-pandemin på skolväsendet. Som regeringen skriver har eleverna i grundskolan och gymnasieskolan drabbats negativt av pandemin som bland annat resulterat i ett kunskapsstapp bland eleverna. För att satsningen ska få full effekt för dessa elever anser SKR att staten behöver gå ut med information om vikten av att medlen används i de skolformer som direkt drabbats av pandemin.

Vuxenutbildning

Utökat statligt stöd till vuxenutbildning med 1 146 miljoner kronor.

- Inom statsbidraget för regional vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) tillförs 779 miljoner kronor för cirka 7 000 årsstudieplatser på utbildningar som kombinerar yrkeskurser med sfi-kurser på komvux.
- Kommunerna ska ersättas retroaktivt för sin kommunala medfinansiering av regionalt yrkesvux 2020. Anslaget föreslås utökas med 332 miljoner kronor.
- Möjligheten för elever som slutfört sin gymnasieutbildning under 2020 eller 2021 och påverkats negativt av pandemins effekter att genomgå

prövning för högre betyg ska öka. Under 2021 tillförs 15 miljoner kronor för att avgiften för prövningen ska kunna sänkas från 500 kronor till 150 kronor.

- En försöksverksamhet med inledande kartläggning och validering inom yrkesutbildning i komvux ska påbörjas. 35 miljoner kronor är avsatta för detta ändamål.

SKR anser att satsningen på kombinationsutbildningar är bra, dessa utbildningar har ofta ett högt söktryck och kan leda till att fler personer snabbare kommer i arbete. En förutsättning för att öka utbildningsvolymen i år är att kommunerna snarast får information om hur medlen ska fördelas lokalt samt att det blir med ett enkelt ansökningsförfarande.

Det är positivt att kommunerna retroaktivt ges ersättning för den kommunala medfinansiering regeringen utlovade att täcka i mars 2020. SKR har sedan våren 2020 påtalat att kommunerna måste få snabba besked om statens tackning av medfinansieringen. Det är olyckligt att många kommuner behövt gå in i 2021 med stor oro om budgetkonsekvenser vilket risker att hämma utbyggnaden av yrkesvux. Om satsningarna på yrkesvux ska nå framgång måste kommunerna få bättre budget- och planeringsförutsättningar.

Det är rimligt att staten ersätter kommunerna för minskade inkomster när avgiften för prövningar ska sänkas för unga. SKR har i flera år påtalat, och kommer fortsätter driva att det behövs en översyn av prövningssystemet. Det finns en oklarhet i regelverket om vad som är hemkommunens respektive huvudmannens ansvar. Den avgift som huvudmannen kan ta ut, 500 kronor, har inte heller ändrats på flera år.

Validering är ett betydelsefullt verktyg för att ta tillvara personers reella kunskaper och kompetenser. Det framgår inte i nuläget hur medlen för försöksverksamheten ska fördelas. Regeringen avser att i budgetpropositionen för 2022 återkomma med förslag om ytterligare medel för satsningen.

Frågor om förskola, grundskola och gymnasieskola kan ställas till Karin Darin tfn 08-452 73 93, frågor om kommunal vuxenutbildning besvaras av Tobias Fannkvist tfn 08-452 74 17 och Kristina Cunningham tfn 08-452 79 14, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad.

Folkhögskola

Bidrag till folkbildningen ökar med 170 miljoner kronor. Målgrupper för satsningen kan bland annat vara utrikes födda personer som är arbetslösa och ungdomar som inte har nått målen för en gymnasieutbildning.

SKR vill uppmärksamma att cirka en tredjedel av landets folkhögskolor har regional huvudman och dessa har möjlighet att ta del av medlen som gäller

för cirka 1 000 platser 2021. Enligt uppgift förväntas inte medfinansiering från regionerna för dessa platser.

Frågor kan ställas till Michaela Stenman tfn 08-452 72 63, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Vård och omsorg

Kvinnofrid

Inom området kvinnofrid, där mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat förtryck och våld i nära relationer ingår så aviseras ett antal förändringar i vårändringsbudgeten på sammanlagt 85 miljoner kronor. 45 miljoner fördelas till organisationer som stödjer våldsutsatta samt nationellt centrum för kvinnofrid, 15 miljoner för information och vägledning om våldsutövare inför ändring av SoL, 13 miljoner till Jämställdhetsmyndigheten, 7 miljoner till insatser för våld i ungas partnerrelationer, 3 miljoner till Länsstyrelsen samt 2 miljoner till telefonlinjen Välj att sluta. Inga medel aviseras direkt till kommuner eller regioner.

Frågor om Kvinnofrid besvaras av Renée Andersson tfn 08-452 71 24, avdelningen för vård och omsorg.

Ekonomiskt bistånd

Bostadsbidrag ska under en begränsad tid lämnas i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer. Förslaget ska träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla t.o.m. december 2021. Satsningen beräknas till 560 miljoner kronor 2021. En motsvarande satsning gjordes för perioden juli–december 2020.

SKR ser positivt på att barnfamiljushållens ekonomi stärks och att det framförallt kan innebära ett fler hushåll får ett tillskott som medför att de kan klara sin försörjning utan att behöva ansöka om ekonomiskt bistånd. Det framkommer av förslaget att tillägget ska medräknas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd, vilket ger en effekt för kommunernas kostnad för det ekonomiska biståndet. I vårändringsbudgeten uppskattar regeringen att för hushåll som samtidigt får ekonomiskt bistånd från sin kommun kommer ett höjt bostadsbidrag leda till att det ekonomiska biståndet sänks i motsvarande grad. Detta beräknas medföra att kostnaden för ekonomiskt bistånd kommer minska 132 miljoner kronor under 2021. Att höjningen minskar kostnaden för kommunernas ekonomiska bistånd och inte kommer de hushållen som uppbär ekonomiskt bistånd till godo väckte frågor i samband med införandet av tillägget 2020. SKR ser dock att frågan om försörjningsstödet storlek, beräkningsgrunder och utformande är en större fråga och att den inte bör hanteras i förhållande till ett tillfälligt

bidrag. SKR har i skrivelsen "Inspel till aviserad utredning inom ekonomiskt bistånd" lyft behov av en genomlysning av riksnormen och modernisering av riksnormen så att den motsvarar aktuella basbehov.¹

Det nya beslutet innebär ett uppehåll i stödet på sex månader. Det är viktigt att förutsägbarheten i de statliga ersättningsnivåerna förbättras.

Frågor om det tillfälliga tillägget till bostadsbidraget besvaras av Ulrica Runemar tfn 08-452 73 17, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad.

Funktionshinder

Ytterligare 10 miljoner kronor satsas på en förlängning av personlig skyddsutrustning för personliga assistenter, till att även omfatta maj–juni 2021.

Frågor om funktionshinderomsorgen besvaras av Anna Thomsson tfn 08-452 75 82, avdelningen för vård och omsorg.

Infrastruktur och trafik

Nationellt biljettsystem

Utveckling av statens transportinfrastruktur ökas med 15 miljoner kronor. Medlen får användas för medfinansiering till regionerna för deras kostnader för att införa ett nationellt biljettsystem för kollektivtrafik. Införandet kräver anpassningar i befintliga biljettsystem som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna ansvarar för. De totala kostnaderna för detta beräknas till cirka 200 miljoner kronor. Den kommunala finansieringsprincipen är tillämplig, varför staten bör ersätta regionerna för dessa kostnader.

För att klara den tidsplan som anges i januariavtalet krävs att genomförandet påbörjas sommaren 2021. Till följd av detta behöver totalt 30 miljoner kronor avsättas på anslaget för att påbörja arbetet med ett nationellt biljettsystem för kollektivtrafik. Av beloppet kan 15 miljoner kronor frigöras genom omprioritering inom anslaget. Anslaget bör därför ökas med 15 miljoner kronor. Anslagsändamålet behöver vidare utökas så att anslaget även kan användas för utgifter för medfinansiering till regionerna för deras kostnader för att införa ett nationellt biljettsystem för kollektivtrafik. Regeringen avser att återkomma med förslag om ytterligare medel för genomförandet i budgetpropositionen för 2022.

SKR ser positivt på att införandet av ett nationellt biljettsystem inleds. När det är på plats kommer det förenkla resandet och göra kollektivtrafiken ännu mer attraktiv. SKR har påtalat att finansieringsprincipen ska tillämpas, och det är därför positivt att regeringen har hörsammat detta.

¹ [Inspel till aviserad utredning inom ekonomiskt bistånd](#), skrivelse, SKR 2021.

Frågor om Infrastruktur och trafik besvaras av Sara Rhudin tfn 08-452 75 44, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Järnvägar

Statens transportinfrastruktur ökas med 603 miljoner kronor.

Trafikverket har även en stor mängd kontrakt ingångna med entreprenörer med olika löptider för drift och underhåll inom väg och järnväg. Kontrakt som var beräknade att ingås 2020 har senarelagts till 2021 vilket inneburit att kostnaderna minskade 2020 men väntas öka 2021. Därutöver löses ett antal optioner om kontraktsförlängning ut 2021. De ekonomiska åtagandena för dessa redovisas mot bemyndigandet först när de utnyttjas. Bemyndigandet bör därför ökas med 1 miljard kronor.

SKR ser positivt på ökade medel till vidmakthållande av infrastrukturen. SKR anser att ökade anslag till järnvägsunderhåll är nödvändigt för att driva på en överflyttning av godstransporter från väg till järnväg.

Regionala flygplatser

Ersättning avseende icke statliga flygplatser ökas med 18 miljoner kronor för att finansiera de ökade utgifterna för de införda temporära beredskapsflygplatserna från 23 december 2020–31 maj 2021.

SKR har 2021-02-11 hemställt till regeringen om förlängning av temporära beredskapsflygplatser till 31 december 2021 (dnr 20/01772). Det finns akuta behov utifrån pandemin, men även i övrigt ser SKR behov av ett större antal beredskapsflygplatser än dagens ordinarie för att klara det samhällsviktiga flyget. SKR anser därför att det är för begränsat att i vårbudgeten endast tillskjuta medel för perioden fram till 31 maj. Behovet av de temporära beredskapsflygplatserna är fortsatt stort, bl.a. utifrån det besvärliga läget inom IVA-vården på grund av pandemin. Dessutom går vi nu mot vår och sommar då det finns ett ökat behov av att klara brandflygets verksamhet och behov som uppstår vid eventuella skogsbränder.

Transportförbindelser i det Transeuropeiska nätverket

EU-budgetens finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk ökas med 478 miljoner kronor.

Anslaget används till utgifter för bidrag som EU beviljar genom det äldre regelverket om finansiering på området för TEN-T och enligt Fonden för ett sammanlänkat Europa, CEF. De medel som är möjliga att erhålla under 2021, och som ska redovisas mot inkomstitel och därmed belasta anslaget, beräknas överstiga den anvisade anslagsnivån med 310 miljoner kronor. Utöver detta tillkommer 168 miljoner kronor som under 2020 redovisades

mot inkomsttitel, men som belastar anslaget 2021, då det inte fanns utrymme på anslaget under 2020. Regeringen föreslår därför att anslaget bör ökas med 478 miljoner kronor.

SKR ser positivt på ökade anslag till åtgärder som syftar till att fullfölja TEN-T nätet i Sverige. SKR har tidigare lyft behovet av att stärka EU-perspektivet i planeringen och genomförandet av den nationella infrastrukturplaneringen i Sverige och anser att de ökade anslagen ligger väl i linje med detta ("Offentligt samråd om förordningen (EU) nr 1315/2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätverket").

Frågor om järnvägar och flygplatser besvaras av Emma Ström 08-452 76 67, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Kollektivtrafik

Ersättningen till kollektivtrafiken ökas med 1 miljard kronor. Ersättningen ska fördelas baserat på biljettintäkternas storlek i respektive region. För att regionerna ska kunna få resurser att upprätthålla kapaciteten i kollektivtrafiken bör ytterligare medel tillföras, utöver de 2 miljarder som redan avsatts för första halvåret 2021.

Det är positivt att regeringen ökar stödet, men tillskottet är otillräckligt. SKR bedömer att intäktstappet från biljettförsäljningen väntas bli 8–9 miljarder kronor i år. Det riktade stödet behöver utökas för att täcka hela intäktstappet för att bidra till en fortsatt stark kollektivtrafik.

Frågor om Kollektivtrafik besvaras av Sara Rhudin tfn 08-452 75 44, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Miljö

Kommuner, regioner och länsstyrelser föreslås få totalt 65,6 miljoner kronor för tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Kommuner och regioner föreslås vidare få cirka 60 miljoner för det fortsatta uppdraget, till januari i 2022, av covid-19-lagen. En förstärkning av anslaget till livsmedelsstrategin med 24 miljoner föreslås, bland annat för att öka likvärdigheten och effektiviteten i livsmedelskontrollen.

Länsstyrelserna föreslås få ett utökat anslag med 20 miljoner för kommunala energi- och klimatrådgivning och för att samordna och leda det regionala klimatarbetet. Anslaget för klimatanpassning föreslås öka med 40 miljoner kronor för att stärka kunskapen om klimatets förändring och dess effekter samt för samordning av arbetet med klimatanpassning.

Naturvårdsverket föreslås få ökat anslag med 10 miljoner kronor för att stärka kunskapshöjande insatser kring nedskräpning. Likaså föreslås Havs- och vattenmyndigheten få 10 miljoner kronor i ökat anslag för insatser

kring strandstädning. Vidare förslås Naturvårdsverket få ytterligare 10 miljoner kronor för skötsel och förvaltning av skyddad natur och insatser för friluftsliv.

Frågor om miljö kan ställas till Andreas Hagnell tfn 08-452 78 66, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsgivarfrågor

Lönebildning

På grund av pandemin senarelades avtalsrörelsen 2020 till hösten. Detta medförde en period utan avtalsmässiga löneökningar under flera månader för många anställda. Löneökningstakten, enligt preliminära uppgifter från konjunkturlönestatistiken, blev också historiskt låg 2020 (2,0 %). Detta är dock något högre än bedömningen i budgetpropositionen 2021. För kommande år antar regeringen en högre löneökningstakt 2021 (2,5 %), och en något svagare löneökningstakt 2022 (2,3 %). Bedömningen om löneökningstakt utgår från konstruktionen av avtalet som tecknades mellan industrins parter hösten 2020, och som i huvudsak blev normerande på arbetsmarknaden, med en större vikt på högre löneökning i närtid.

Frågor om lönebildning besvaras av Sophia Olofsson tfn 08-452 77 37, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Arbetsmarknad och arbetsliv

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökas med 634,8 miljoner kronor. Av dessa medel går:

- 448 miljoner kronor till matchningstjänster, extratjänster och introduktionsjobb.
- 180 miljoner kronor för kommunala sommarjobb riktat till unga med socioekonomisk svag bakgrund.
- 7,8 miljoner kronor för att fler arbetssökande med funktionsnedsättning ska komma i arbete eller studier ökas anslaget för upphandlade tjänsten Introduktion till arbete.
- Eftersom möjligheten att deltidsstudera vid sidan av deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin utökats från sex till tolv månader under 2021 minskas anslaget med 1 miljon kronor.

Som en konsekvens av de effekter dessa satsningar förväntas ge minskar man på följande områden:

- Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare med 21 miljoner kronor.

- Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd med 82 miljoner kronor.

SKR välkomnar en satsning på feriejobb för unga tillsammans med tidigare aviserad satsning Ungdomsjobb. För att få ökad effekt och kvalitet i insatserna är det önskvärt att kommuner framgent får information om denna typ av satsningar redan i inledningen av året. Medel för att bibehålla nivån på extratjänster är positivt. Samtidigt som vi ser att denna insats kan komma att minska kommande år. Det är viktigt att säkra ett bra stöd för målgrupperna för den insatsen och det är mycket viktigt med åtgärder framöver för att möta det ökade antalet långtidsarbetslösa.

Frågor om Arbetsmarknad besvaras av Phia Moberg tfn 08-452 76 28, Karin Nordin tfn 08-452 77 65 och Per Överberg tfn 08-452 77 19, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Bakgrund

Pandemiåret 2020 präglades av en rad tillfälliga förändringar inom sjukförsäkringen med angränsande områden. Även 2021 har hitintills inneburit att regeringen i extra ändringsbudgetar presenterat en rad tillfälliga förändringar av gällande förmåner, bidrag och Försäkringskassans bedömningsgrunder med anledning av den pandemi Sverige drabbats av.

Nedanstående bidrag och bedömningsgrunder förlängs till och med den 30 juni 2021 enligt en extra ändringsbudget:

- Ersättning för karensavdrag till individen
- Ersättning för ”högre sjuklönekostnader” till arbetsgivare
- Läkarintygsfri tid dag 1–14 i sjukperioden enligt SjLL
- Ersättning till riskgrupper (viss förebyggande sjukpenning och viss smittbärrpenning)
- Tillfällig föräldrapenning vid skol-/förskolestängning
- Tillfällig föräldrapenning för att skydda **allvarligt sjukt barn**
- Undantag i rehabiliteringskedjan vid dag 180 när vård eller insatser ställts in på grund av pandemin

Därutöver har i ytterligare ändringsbudgetar presenterats förslag med innebörd att:

- Från och med 15 mars 2021 ska den bedömning av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete som ska ske efter dag 180 i sjukfallet kunna skjutas upp om övervägande skäl talar för att den försäkrade kommer att återgå i arbete hos arbetsgivaren senast dag 365.

- Bedömningen av arbetsförmågan efter dag 180 i rehabiliteringskedjan ska göras mot förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2022.

Vårändringsbudget

Tillgången till vård och rehabilitering påverkas fortsatt av smittspridningen, vilket leder till att sjukskrivningstiderna förlängs för dem som väntar på sådana insatser. De tillfälliga bestämmelserna om att försäkrade kan undantas från bedömning av arbetsförmågan mot ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering bör mot denna bakgrund förlängas till att gälla till och med den 31 december 2021. Anslaget bör därför ökas med 330 miljoner kronor.

Frågor om Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning besvaras av Tina Eriksson tfn 08-452 77 27, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Yrkesutbildning

På grund av fler utbildningsplatser och andra satsningar under pandemin ökas anslaget med 3,5 miljoner kronor till information om utbildningsutbudet genom vägledningsinsatser. Myndigheten får också i uppdrag att utveckla informationen om och stödet till utbildningsanordnarna inom yrkeshögskolan när det gäller att erbjuda svenska med yrkesinriktning.

Frågor om Yrkesutbildning besvaras av Katarina Storm Åsell, tfn 08-452 75 95, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Jonathan Fransson